Hazırlayan: http://www.tagutured.com/forum/index.php

Bid'at ve Günah Beldesinden Hicret Etmenin Hükmü

السؤال:

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته
شيخنا الحبيب
المسلم عندما يكون دار كفر وتكون هناك دار إسلام وهو قادر على الذهاب إليها وجب عليه أن يترك دار الكفر إلى دار الإسلام وحاليا لا توجد دار إسلام
ولكن هناك دول تظهر فيها السنة ودول أخرى كثيرة تظهر فيها البدع والفجور والتبرج وفى هذه الحالة يجب على المسلم القادر الرحيل من بلد البدعة والتبرج إلى بلد السنة
وأنا أقيم فى مصر وهى مليئة بالبدع والفجور والتبرج بدرجة كبيرة وفى نفس الوقت توجد دول كافرة ولكنها تعمل بالسنة ولا يوجد فيها تبرج فى الطرقات بدرجة كبيرة مثل السعودية وأنا أتمكن من الرحيل وقادر عليه بعون الله فهل يجب عليا فى هذه الحالة أن أترك مصر واذهب إلى السعودية مثلا ؟ وهل جلوسى فى مصر بلد التبرج يجعلنى أحمل وزرا وذنبا كبيرا؟
وجزاك الله كل خير
والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته

الجواب :

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
معنى الهجرة باللغة : الترك ، أما معناها في الشرع فهو : ترك ما لا يحبه الله ويرضاه إلى ما يحبه ويرضاه . ويدخل في هذا المعنى الشرعي الهجرة من دار الكفر إلى دار الإسلام وهجر جميع أنواع الشرك والمعاصي والبدع .وهذه الهجرة باقية إلى طلوع الشمس من مغربها.

قال صلى الله عليه وسلم «لا تَنْقَطِعُ الهجرَةُ حتَّى تَنْقَطعَ التَّوبةُ ولا تنقطعُ التّوبةُ حتّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا.«

أما عن حكم الهجرة : فالهجرة إما واجبة وإما مستحبة:

تكون الهجرة واجبة من بلد الشرك إلى بلد الإسلام إذا لم يستطع المسلم المقيم بدار الشرك أن يظهر دينه بحرية تامة . فإذا لم يستطع إظهار دينه ولم تكن هناك دولة للإسلام واستطاع أن يهاجر لدولة كافرة يستطيع فيها إظهار دينه وجب عليه الهجرة إلى هذه الدولة . وإذا كان يعيش في دولة كافرة تكثر فيها المعاصي والبدع والفجور والتبرج ولا يستطيع أن يظهر دينه أو أن يتصدى لهذه المعاصي والبدع وكان بإمكانه أن يهاجر لدولة كافرة تقل فيها المعاصي والبدع والفجور والتبرج فيجب عليه الهجرة لهذه الدولة . والدليل على ذلك قوله تعالى : (إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ)[النساء:97] يعني لم نستطع إظهار الدين، الاستضعاف في الآية بمعنى عدم استطاعة إظهار الدين . (قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُوْلَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا) [النساء:97]، فدل هذا على أنها واجبة ، لأنه توعدهم بنار جهنم . وهذا يدل على أن من ترك الهجرة في حال عدم استطاعته إظهار دينه وهو يستطيع أن يهاجر إلى مكان يستطيع فيه أن يظهر دينه فقد ارتكب محرما .

وتكون الهجرة مستحبة من بلد الشرك إلى بلد الإسلام في حال كان المؤمن في دار الشرك يستطيع أن يظهر دينه بحرية كاملة ، وذلك لأن السبب الأول من الهجرة أن يتمكن المؤمن من إظهار دينه ، وأن يستطيع أن يعبد الله وحده لا شريك له ويؤدي الفرائض بحرية وعزة ، فقد قال جل وعلا (يَا عِبَادِي الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ) [العنكبوت:56] هذه الآية نزلت في من ترك الهجرة ولقد ناداهم في هذه الآية باسم الإيمان فهذا دليل على أن ترك الهجرة مع القدرة ليس كفراً وإنما حرام إذا لم يستطع إظهار دينه . أما إذا استطاع أن يظهر دينه فالهجرة في هذه الحالة من دار الكفر إلى دار الإسلام تكون مستحبة .

أما حكم الهجرة من دار يكثر فيها المعاصي والبدع والفجور والتبرج إلى دار ليس فيها معاصي وبدع والفجور والتبرج أو تقل فيها المعاصي والبدع والفجور والتبرج في حال عدم قدرته على إنكار هذه المعاصي

والبدع فهي واجبة أيضا . يعني إذا كنت تستطيع أن تترك مصر إلى السعودية يكون ذلك أفضل لك من هذه الناحية ولكن الدعوة إلى التوحيد في مصر أفضل من السعودية حسب علمي ، نعم قد تكون السعودية وخاصة في مكة والمدينة جيدة من الناحية الأخلاقية ولكن الدعوة للتوحيد في السعودية قد تكون أصعب من مصر . هذا أنت تقرره حسب حالك .
المهم أنك إذا استطعت أن تنتقل من بلد إلى بلد وكان هذا أفضل لدينك وآخرتك فالواجب عليك الهجرة .
لقد جاء في كتب التاريخ أن جمع من أهل العلم هاجر من بغداد لما علا فيها صوت المعتزلة وصوت أهل البدع ، وكثرت فيها المعاصي والزنا وشرب الخمر ، تركوها إلى بلد أخرى ، وبعض أهل العلم بقي لكي يكون قائماً بحق الله ؛ بالدعوة وببيان العلم وبالإنكار وبنحو ذلك ، أيضاً كثير من العلماء تركوا مصر لما سيطرت عليها الدولة العبيدية ، وخرجوا إلى غيرها.
ومن لم يستطع الهجرة في هذا الزمن بسبب المعوّقات القائمة من أنواع التأشيرات وأشباهها حكمه حكم أهل الأعذار التي ذكروا في قوله تعالى : " إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا . فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ." (النساء : 98-99)

كتبه : ضياء الدين القدسي في: 17 أيلول 2008

Soru: Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Değerli şeyhimiz...

İslam diyarı olduğunda küfür diyarında yaşayan Müslümanın, küfür diyarını terkedip, İslam diyarına hicret etme imkanı varsa oraya hicret etmesi vaciptir. Günümüzde ise, İslam diyarı yoktur. Fakat beldelerin çoğunda bidatler, günahlar ve ahlaksızlık açıkça görülmesine rağmen, sünnetin açıkça uygulandığı ülkeler de vardır. Bu durumda hicret etmeye güç yetiren Müslümanın bidat ve ahlaksızlığın yaygın olduğu beldeden, sünnet beldesine hicret etmesi vaciptir.

Ben Mısır'da ikamet ediyorum. Burası büyük oranda bidat, günah ve ahlaksızlıklarla dolup, taşmıştır. Kâfir devletlerin genelinde durum böyledir. Fakat küfür devleti olmasına rağmen sünnetle amel eden, yollarda ahlaksızlığın aşırı miktarda olmadığı Suudi Arabistan gibi devletler de vardır. Benim oraya hicret etme imkânım var. Allah'ın yardımıyla buna gücüm yetiyor. Bu durumda Mısır'ı terkedip, oraya (örneğin; Suudi Arabistan'a) hicret etmem vacip midir? Ahlaksızlığın yaygınlaştığı Mısırda ikamet etmem sebebiyle büyük günah işlemiş olur muyum? Allah mükâfatınızı tüm hayırlarla versin.

Cevap: Rahman ve Rahim olan Allah'ın adı ve yardımıyla...

Hicret:
Lügat bakımından; terk etmek, demektir.
Şer-i manası ise; Allah-u teala'nın sevmediği ve razı olmadığı şeyi terkedip sevdiği ve razı olduğu şeye gitmektir. Küfür diyarından, diğer bütün şirk, masiyet ve bidat beldelerinden İslam diyarına hicret etmek bu şer'i mananın kapsamına girer. Ve bu hicret, güneş batıdan doğuncaya kadar geçerlidir (bakidir).

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

قال صلى الله عليه وسلم «لا تَنْقَطِعُ الهجرَةُ حتَّى تَنْقَطعَ التَّوبةُ ولا تنقطعُ التّوبةُ حتّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا

"Tevbe kapısı kapanmadıkça hicret kapısı kapanmaz. Tevbe kapısı ise, güneş batıdan doğuncaya kadar kapanmayacaktır."

Hicretin hükmüne gelince: Hicret, bazen vacip, bazen de müstehab olur.

Şirk diyarında yaşayan bir Müslüman, şayet dinini tam bir serbestlikle yaşama imkânına sahip değilse bu durumda şirk beldesinden İslam beldesine hicret etmesi vacip olur. Ve yine bu şirk diyarında dinini rahatça yaşama imkânı yoksa ve hicret edeceği bir İslam devleti de yoksa o zaman dinini rahatlıkla yaşayabileceği, başka kâfir bir devlete hicret etme imkânı varsa, o zaman oraya hicret etmesi vacip olur. Eğer kişi masiyet, bidat, günah ve ahlaksızlığın gittikçe çoğaldığı bir devlette yaşıyor ve dinini burada rahatça yaşayamıyor, günah ve bidatleri engelleme imkânı da yoksa masiyet, bidat, günah ve ahlaksızlığın az görüldüğü kâfir bir devlete hicret imkânı varsa, bu durumda o devlete hicret etmesi vaciptir. Bunun delili Allah'u tealanın şu sözüdür:

(إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ)[النساء:97]

"Melekler, (imkanları olduğu halde, hicret etmedikleri için şirk işlemek zorunda kalarak) nefislerine zulmedenlerin canlarını alırken: "Ne yapıyordunuz? (Müslümanların safında mı yoksa müşriklerin safında mı yer aldınız?)" derler. Onlar da: "Biz, şirk diyarında aciz ve zayıf kimselerdik (bu sebeple müşriklerin safında yer aldık)" derler. (Nisa: 97) Yani: Dini rahatlıkla yaşayamamaktır. Bu ayetteki zayıflığın manası da, dinini rahat bir şekilde yaşayamamaktır.

(قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُوْلَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا) [النساء:97]

"Melekler: "Allah'ın arzı geniş değil miydi, (şirk diyarında kalıp onlara tabi olacağınıza) hicret etseydiniz ya?" derler. İşte onların barınacakları yer cehennemdir. O, ne kötü dönüş yeridir." (Nisa: 97)

Ayetin bu kısmı, hicretin vacip olduğuna delalet eder. Zira Allah'u teala hicret etmeyenleri cehennem azabıyla tehdit etmiştir. Bu ayet, dinini rahat yaşama imkânı olmayan ve rahatça yaşayabileceği bir yere de hicret etme imkânı bulduğu halde hicreti terkeden kimsenin haram işlediğine delildir.

Şayet Müslüman, şirk beldesinde dinini rahatlıkla yaşama imkânına sahipse bu durumda şirk beldesinden İslam beldesine hicret etmesi müstehab olur. Çünkü hicret etmenin ilk sebebi: Mü'minin dinini rahatlıkla yaşayabilmesi, hiçbir ortağı bulunmayan Allah (c.c)'a izzetli ve serbest bir şekilde ibadet etmesi ve farzları eda etmesidir. Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

(يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ) [العنكبوت:56]

"Ey (rasûlümü tasdik edip, bana gerçek manada) iman eden kullarım! (Eğer bulunduğunuz beldede şirkten korunmakta ve ibadetlerinizi yapmakta zorluk çekerseniz, bilin ki) Benim yarattığım yeryüzü geniştir (şirkten korunacağınız ve rahatlıkla ibadet edebileceğiniz bir yere hicret edip), yalnızca bana kulluk edin." (Ankebut: 56)

Bu ayet, hicreti terkeden kimseler hakkında inmiştir. Ayette, hicreti terkeden kimselere “Ey İman eden kullarım!” şeklinde seslenilmesi; dinini rahatlıkla yaşama imkânı bulmadığı halde hicreti terk etmenin küfür değil, haram olduğuna delildir. Fakat kişinin dinini rahat bir şekilde yaşama imkânı varsa, bu durum da küfür diyarından İslam diyarına hicret etmesi müstehab olur.

Masiyet, bidat, günah ve ahlaksızlığın gitgide çoğaldığı beldelerden, bunların olmadığı veya daha az olduğu başka bir beldeye hicret etme imkânı olmadığında bu masiyet ve bidatleri reddetmek de aynı şekilde vaciptir. Yani, Mısır’ı terkedip Suudi Arabistan’a hicret etme imkânın varsa, anlattığımız açıdan bakıldığında böyle yapman daha faziletlidir. Fakat Mısır’da tevhide davet etmek bildiğim kadarıyla Suudi Arabistan’dan daha efdaldir. Evet, Suudi Arabistan, özellikle de Mekke ve Medine şehirleri ahlaki yönden daha iyidir. Ancak Suudi Arabistan’da tevhide davet etmek, Mısıra göre daha zordur. Kendi durumuna göre karar verecek olan sensin. Önemli olan; bir beldeden bir beldeye taşınma imkânın varsa ve bu dinin ve ahiretin için daha hayırlı olacaksa o zaman hicret etmek senin üzerine vaciptir.

Tarih kitaplarında geçtiği üzere: Bağdat’ta Mutezile ve bidat ehlinin sesi yükseldiği, masiyet, zina ve içki içme çoğaldığında ilim ehlinden bir grup, orayı terkedip başka yerlere hicret ettiler. İlim ehlinden bazıları ise, Allah’ın hakkını ikame etmek; Emri bil-ma’ruf, nehyi anil münker yapmak için orada kaldılar. Aynı şekilde, Ubeydiler Mısıra hâkim olunca, âlimlerden çoğu orayı terkedip, başka yerlere hicret ettiler.

Günümüzde vize, pasaport ve benzeri kısıtlamalar sebebiyle hicret etmeye gücü yetmeyen kimselerin hükmü, Allah (c.c)’ın Nisa: 98-99 ayetinde bildirdiği özür sahiplerinki gibidir, onların hükmündedirler. Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

" إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا . فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ." (النساء : 98-99

“Erkek, kadın ve çocuklardan (maddiyat ve bedence) güçsüz oldukları için çaresiz kalan ve (hicret etmeye) yol bulamayanlar müstesnadır (onlar hicret etmemeleri sebebiyle cehenneme girmeyeceklerdir). İşte onları, (ikrah durumu hariç, şirk işlemedikleri takdirde, hicret etmemelerinden dolayı) Allah affedecektir. Allah, günahları affedendir, bağışlayandır.” (Nisa: 98-99)

Şeyh Ziyaeddin El-Kudsi 17 Eylül 2008 tarihinde yazdı.